

मधेश प्रदेश सभा
महिला, बालबालिका तथा सामाजिक न्याय समिति
मधेश प्रदेश, जनकपुरधाम

प्रदेश खेलकूद विकास सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक सम्बन्धी प्रतिवेदन

१. प्रदेश खेलकूद विकास सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक (यस पछि "विधेयक भनिएको") को प्रस्तावनाको सट्टा देहायको प्रस्तावना राख्ने :

"प्रस्तावना: प्रदेशमा खेलकुद, खेल संस्कृतिको विकास, खेलकुद पूर्वाधार निर्माण, खेलाडीको व्यावसायिक सुरक्षा, स्थानीय स्तरदेखि खेल प्रतिभाको खोजी र पहिचान गरी प्रतिभावान् खेलाडी उत्पादन गर्ने तथा खेलकूदको विकास र विस्तार गर्ने प्रयोजनका लागि स्थानीय, जिल्ला, प्रदेश, अन्तरप्रदेश, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा प्रतियोगिताहरु संचालन, व्यवस्थापन, सहभागिता तथा खेलकुद क्षेत्रको समग्र विकास गर्न आवश्यक भएकोले,

मधेश प्रदेश सभाले यो ऐन बनाएको छ ।"

२. विधेयकको दफा १ को उपदफा (१) मा २०८० अङ्कहरूको सट्टा २०८१ राख्ने ।

३. विधेयकको दफा २ को सट्टा देहायको दफा २ राख्ने:

"२.परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,-

(क) "अध्यक्ष"भन्नाले दफा ३ बमोजिम गठित प्रदेश खेलकुद विकास परिषद्को अध्यक्ष सम्झनु पर्छ ।

(ख) "खेलकुद सम्बन्धी संघ संस्था" भन्नाले दफा १४ बमोजिमको परिषद्मा दर्ता भएको संघसंस्था सम्झनुपर्छ ।

(ग) "तोकिएको" र "तोकिए बमोजिम" भन्नाले यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियममा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनुपर्छ ।

(घ) "परिषद्" भन्नाले दफा ३ बमोजिम गठन भएको प्रदेश खेलकुद विकास परिषद् सम्झनु पर्छ ।

(ङ) "प्रतिष्ठान" भन्नाले दफा ३८ बमोजिम स्थापना भएको प्रदेश खेलकुद विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान सम्झनुपर्छ ।

(च) "प्रदेश" भन्नाले मधेश प्रदेश सम्झनुपर्छ ।

(छ) "मन्त्रालय" भन्नाले प्रदेश सरकारको खेलकुद सम्बन्धी विषय हेर्ने मन्त्रालय सम्झनु पर्छ ।

(ज) "समिति" भन्नाले दफा १४ बमोजिम गठन भएको खेलकुद विकास समिति सम्झनु पर्छ ।

(झ) "सदस्य" भन्नाले परिषद् र समितिको सदस्य सम्झनुपर्छ र सो शब्दले परिषद् र समितिको अध्यक्ष र सदस्य-सचिव समेतलाई जनाउँछ ।

(ञ) "सदस्य-सचिव" भन्नाले परिषद् र समितिको सदस्य-सचिव सम्झनु पर्छ ।

(ट) "स्थानीय तह" भन्नाले मधेश प्रदेश स्थितका गाउँपालिका, नगरपालिका, उपमहानगरपालिका र महानगरपालिकालाई सम्झनु पर्छ ।"

४. विधेयकको दफा ३ को सट्टा देहायको दफा ३ राख्ने ।

"१. परिषद्को गठन: (१) प्रदेशमा खेलकुदको विकास तथा विभिन्न खेलकुद प्रतियोगिताहरू सञ्चालन गर्नको लागि एक प्रदेश खेलकुद विकास परिषद् गठन हुनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम गठन हुने परिषद्मा देहायका सदस्य रहने छन् :-

- (क) मन्त्री, प्रदेश सरकारको खेलकुद सम्बन्धी विषय हेर्ने मन्त्रालय-अध्यक्ष
- (ख) सदस्य, प्रदेश नीति आयोग (खेलकुदविषय हेर्ने) -सदस्य
- (ग) परिषद्को कार्यालय रहेको स्थानीय तहको प्रमुख -सदस्य
- (घ) सचिव, प्रदेश सरकारको खेलकुद सम्बन्धी विषय हेर्ने मन्त्रालय-सदस्य
- (ङ) सचिव, प्रदेश सरकारको गृह सम्बन्धी विषय हेर्ने मन्त्रालय-सदस्य
- (च) सचिव, प्रदेश सरकारको शिक्षा सम्बन्धी विषय हेर्ने मन्त्रालय-सदस्य
- (छ) प्रमुख वा प्रतिनिधि, प्रदेश प्रहरी -सदस्य
- (ज) राष्ट्रिय स्तरमा खेलकुदको क्षेत्रमा खेलाडी वा रेफ्री वा प्रशिक्षक वा व्यवस्थापक भई दश वर्ष काम गरेका व्यक्तिमध्ये कम्तीमा एक जना महिला सहित मन्त्रालयद्वारा मनोनीत तीन जना -सदस्य
- (झ) खेलकुदको क्षेत्रमा अध्ययन, अनुसन्धान, प्रवर्द्धनात्मक कार्य गरेका खेलकुद विज्ञ मध्येबाट मन्त्रालयद्वारा मनोनीत कम्तीमा एकजना महिला सहित दुईजना -सदस्य
- (ञ) प्रदेश स्तरमा रहेका खेलकुद सम्बन्धी संस्थाबाट मन्त्रालयले मनोनीत गरेका कम्तीमा एक जना महिला सहित तीन जना -सदस्य
- (ट) अपाङ्गताभएका खेलाडीमध्येबाट मन्त्रालयद्वारा मनोनीत एकजना-सदस्य
- (ठ) ओलम्पिक, एसिएन, साफ जस्ता मफन्यताप्राप्त अन्तर्राष्ट्रिय खेल प्रतियोगितामा प्रतिस्पर्धा गरी पदक प्राप्त खेलाडीमध्येबाट मन्त्रालयले मनोनीत एक जना -सदस्य
- (ड) महाशाखा प्रमुख, मन्त्रालयको खेलकुद विषय हेर्ने महाशाखा-सदस्य
- (ढ) अध्यक्षको सिफारिसमा प्रदेश सरकारले नियुक्त गरेको व्यक्ति-सदस्य सचिव
- (३) परिषद्ले बैठकमा नेपाली सेना र सशस्त्र प्रहरी बल तथा सरोकारवालाहरूलाई आवश्यकता अनुसार आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

(४) उपदफा (२) को खण्ड (ज),(झ),(ञ),(ट) र (ठ) बमोजिमका सदस्य मनोनयन गर्दा प्रदेशको भौगोलिकता तथा सकभर सबै जिल्लाको प्रतिनिधित्व र समावेशिता प्रतिनिधित्व हुने गरी मनोनित गर्नु पर्नेछ ।

(५) परिषद् अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला स्वशासित र संगठित संस्था हुनेछ ।

(६) परिषद्को सबै काम कारबाहीको निमित्त आफ्नो छुट्टै छाप हुनेछ ।

(७) परिषद्ले व्यक्ति सरह चल अचल सम्पत्ति प्राप्त गर्न, उपभोग गर्न र बेचबिखन गर्न सक्नेछ ।

तर, अचल सम्पत्ति बेचबिखन गर्दा प्रदेश सरकारको सहमतिमा मात्र गर्न सक्नेछ ।

(८) परिषद्ले व्यक्ति सरह आफ्नो नामबाट नालिस उजुर गर्न सक्नेछ र परिषद् उपर पनि सोही नामबाट नालिस उजुर लाग्न सक्नेछ ।

(९) मुख्यमन्त्री परिषद्को संरक्षक रूपमा रहनेछ ।

(१०) परिषद्को मुख्य कार्यालय प्रदेश राजधानीमा रहनेछ ।"

५. विधेयकको दफा ४ को सट्टा देहायको दफा ४ राख्ने:

"४. पदावधि: (१) दफा ३ को उपदफा (२) अनुसार मनोनीत सदस्यको पदावधि चार वर्षको हुनेछ र बढीमा एक वर्ष थप्न सकिने छ ।

(२) दफा ३ को उपदफा (२) बमोजिमको कुनै सदस्यको पद रिक्त भएमा सोही बमोजिम पदपूर्ति गरिनेछ । ।

(३) दफा ३ को उपदफा (२) को खण्ड (ज),(झ),(ञ),(ट) र (ठ) बमोजिम मनोनित वा नियुक्त सदस्यले आफ्नो कर्तव्य पालन गरेको छैन भन्ने लागेमा मन्त्रालयले त्यस्तो सदस्यलाई जुनसुकै बखत हटाउनसक्नेछ ।

तर त्यसरी हटाउनु पर्दा सम्बन्धित सदस्यलाई सफाइको मनासिब मौकाबाट बञ्चित गरिने छैन ।"

६. विधेयकको दफा ५ को सट्टा दफा ५ राख्ने:

"५. परिषद्को बैठक र निर्णय: (१) अध्यक्षको निर्देशन अनुसार सदस्य सचिवले मिति, समय र स्थान तोकी परिषद्को बैठक बोलाउनु पर्नेछ ।

(२) परिषद्को बैठकको अध्यक्षता अध्यक्षले गर्नेछ र निजको अनुपस्थितिमा परिषद्को वरिष्ठतम सदस्यले बैठकको अध्यक्षता गर्नेछ ।

(३) परिषद्को कुल सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्य उपस्थित भएमा बैठकको लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।

(४) परिषद्को बैठक वर्षको कम्तीमा तीन पटक बस्नेछ ।

(५) एक तिहाई सदस्यले कारण र औचित्य सहित बैठक बोलाउन अध्यक्ष समक्ष लिखित अनुरोध गरेमा अध्यक्षले यथाशीघ्र बैठक बोलाउनु पर्नेछ ।

(६) बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णयात्मक मत दिनेछ ।

(७) अध्यक्ष र सदस्य-सचिवले बैठकको निर्णय प्रमाणित गर्नेछ ।

(८) बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि परिषद् आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।"

७. विधेयकको दफा ६ को सट्टा देहायको दफा ६ राख्ने:

"६. परिषद्को काम, कर्तव्य र अधिकार: दफा ३ बमोजिम गठन भएको परिषद्को काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-

- (क) प्रदेश सरकारलाई खेलकुद सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमको विषयमा सुझाव दिने,
- (ख) स्थानीय, जिल्ला, प्रदेश, अन्तरप्रदेश, राष्ट्रिय प्रतियोगिता तथा नेपाल सरकारको समन्वय एवं सहकार्यमा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको प्रतियोगिता आयोजना गर्ने,
- (ग) राष्ट्रियस्तरको प्रतियोगिता संचालन गर्दा राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्संग समन्वय गर्ने,
- (घ) खेलकुद सम्बन्धी संघ-संस्थालाई आर्थिक वा अन्य सहयोग प्रदान गर्ने वा त्यस्तो सहयोगको लागि मन्त्रालयलाई सिफारिस गर्ने,
- (ङ) खेलकुद विकास, प्रवर्द्धन, अनुसन्धान, अध्ययन, तालिम लगायतका कार्य गर्ने, गराउने,
- (च) रङ्गशाला, खेलकुद मैदान तथा अन्य खेलकुद संरचनाको निर्माण, सञ्चालन, संरक्षण तथा रेखदेख गर्ने, गराउने,
- (छ) प्रतिष्ठान तथा शिक्षण संस्थाबाट खेलकुद प्रशिक्षण लगायतका कार्य गर्ने, गराउने,
- (ज) जिल्लागत तथा पालिकागत खेलकुद विकास व्यवस्थापन समितिहरू र खेलका विधागत प्रदेश समितिहरू गठन गर्ने तथा ती समितिलाई आवश्यक समन्वय र निर्देशन दिने,
- (झ) खेलकुद सम्बन्धी संघसंस्थाको अनुगमन नियमन गर्ने,
- (ञ) स्वदेशी तथा विदेशी प्रशिक्षकबाट प्रशिक्षणको व्यवस्था गर्ने

तर विदेशी प्रशिक्षकको व्यवस्थापन गर्दा परिषद्ले प्रचलित कानून बमोजिमको प्रकृया पूरा गर्नु पर्नेछ ।

- (ट) खेलाडीलाई आर्थिक सहायता तथा खेलवृत्ति प्रदान गर्नको लागि प्रदेश सरकार समक्ष सिफारिस गर्ने,
- (ठ) खेलाडी तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा प्रतिष्ठित पूर्वखेलाडीको स्वास्थ्यको संरक्षण गर्नको लागि आवश्यक व्यवस्था गर्ने,
- (ड) अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा यौनिक तथा लैंगिक अल्पसंख्यकको खेलकुदको विकास गर्न तालिम तथा प्रतियोगिता सञ्चालन गर्ने व्यवस्था गर्ने, गराउने,

- (ढ) खेलकुद संग्रहालय स्थापना गर्ने,
- (ण) खेलकुद विकासको लागि गोष्ठी, सेमिनार आयोजना गर्ने,
- (त) खेलकुद पर्यटनको विकास गर्ने,
- (थ) परम्परागत खेलकुदको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने,
- (द) प्रदेशको खेलकुद विकासका लागि प्राथमिकीकरण गर्ने,
- (ध) खेलाडीको अभिलेख राख्ने,
- (न) आवश्यकता अनुसार समिति गठन गर्ने,
- (प) अध्यक्षले परिषद्को वार्षिक प्रतिवेदन मुख्यमन्त्री समक्ष पेश गर्ने,
- (फ) प्रशिक्षक वा रेफ्रिलाई तालिमको व्यवस्था गर्ने,
- (ब) खेलकुदमा महिलालाई प्रोत्साहन गर्नको लागि विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने,
- (भ) राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा राम्रो प्रदर्शन गरेका खेलाडीहरूलाई पुरस्कृत र सम्मान गर्ने
- (म) व्यावसायिक खेलक्षेत्रमा लगानी प्रवर्द्धन गराउने,
- (य) राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्को संरचना तथा अन्य सम्पत्ती प्रदेशमा खेलकुदको राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्को सहमतिमा प्रयोग गर्ने वा परिषद्ले आफ्नो मातहतमा राख्ने,
- (र) मधेश प्रदेश स्थितका शैक्षिक संस्थानमा अध्ययनरत विधार्थीहरूको खेलकूदमा सहभागिता सुनिश्चत गर्न विधार्थीकेन्द्रित खेलकूद प्रतियोगिताको संचालन व्यवस्थापन गर्ने गराउने
- (ल) मधेश प्रदेश स्थित महिलाहरूको खेलकूदमा सहभागिता सुनिश्चत गर्न महिला खेलकूद प्रतियोगिताको संचालन व्यवस्थापन गर्ने गराउने
- (व) खेलकुदको विकासको लागि अन्य आवश्यक व्यवस्था गर्ने, गराउने ।"

८. विधेयकको दफा ७ को सट्टा देहायको दफा ७ राख्ने:

"७. परिषद्को संगठन संरचना र कर्मचारी सम्बन्धी व्यवस्था: (१) परिषद्मा प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत सगठन संरचना र दरबन्दी बमोजिमको कर्मचारी रहनेछन्।

(२) कर्मचारीको नियुक्ती, पारिश्रमिक, सेवाको शर्त तथा सुविधा सम्बन्धी व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

(३) परिषद्ले आवश्यकता अनुसार राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्को कर्मचारीलाई काजमा ल्याई कामकाज गर्न/गराउन सक्नेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिमको कर्मचारी नियुक्ति नभए सम्मका लागि परिषद्को अनुरोधमा मन्त्रालयले मन्त्रालयको कुनै कर्मचारीलाई परिषद्मा कामकाज गर्ने गरी खटाउन सक्नेछ । त्यसरी कर्मचारी खटाएको जानकारी मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयलाई समेत दिनु पर्नेछ ।"

९. "विधेयकको दफा ८ को खण्ड (ग) मा रहेको "पदन" शब्दको सट्टा "पतन" शब्द राख्ने:

१०. विधेयकको दफा १० को सट्टा देहायको दफा १० राख्ने:

"१०.सदस्य सचिवको नियुक्ति, योग्यता, पारिश्रमिक, सेवा शर्त र सुविधा सम्बन्धी व्यवस्था: (१) देहाय बमोजिमको योग्यता पुगेको व्यक्तिलाई अध्यक्षको सिफारिसमा प्रदेश सरकारले सदस्य सचिवमा नियुक्त गर्नेछः-

- (क) प्रदेशभित्र स्थायी बसोबास गर्ने नेपाली नागरिक,
 - (ख) प्रदेशभित्र मताधिकार भएको व्यक्ति,
 - (ग) मान्यताप्राप्त विश्वविद्यालयबाट स्नातक वा सो सरह उपाधि हासिल गरेको,
 - (घ) राष्ट्रियस्तरको खेलाडी, रेफ्री, प्रशिक्षक, व्यवस्थापक वा खेलकुदको क्षेत्रमा विशेषज्ञता हासिल गरेको,
 - (ङ) तीस वर्ष उमेर पूरा भई साठी वर्ष ननाघेको,
 - (च) कुनै कानूनले अयोग्य नठहरिएको,
 - (छ) कम्तीमा दश वर्ष खेल तथा खेल व्यवस्थापन सम्बन्धी अनुभव भएको।
- (२) सदस्य-सचिवले परिषद्मा पूर्णकालीन कामकाज गर्नु पर्नेछ ।
- (३) परिषद्का अध्यक्षले सदस्य सचिवले गर्नुपर्ने कामको लक्ष्य तथा हासिल गर्नुपर्ने उपलब्धि समेत तोकिएको कार्य सम्पादन सम्झौता गर्न सक्नेछ ।
- (४) उपदफा (३) बमोजिमको कार्य सम्पादन सम्झौतामा तोकिएको अनुसार कार्य सम्पादन र उपलब्धी हासिल हुन नसकेमा अध्यक्षले निजलाई हटाउन प्रदेश सरकार समक्ष सिफारिश गर्न सक्नेछ ।
- (५) सदस्य-सचिवको पारिश्रमिक प्रदेशमा दशौं तहको कर्मचारीको शुरु स्केल बराबर हुनेछ तथा सेवा शर्त र सुविधा सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिएको बमोजिम हुनेछ ।
- (६) सदस्य सचिवले कार्यभार सम्हाल्नु अगाडि मुख्यमन्त्री समक्ष पद तथा गोपनीयताको सपथ ग्रहण गर्नु पर्नेछ ।"

११. विधेयकको दफा ११ को सङ्घ देहायको दफा ११ राख्ने:

"११.सदस्य सचिवको काम, कर्तव्य र अधिकार:सदस्य सचिवको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

- (क) दैनिक प्रशासनिक कार्य सञ्चालन गर्ने, गराउने,
- (ख) परिषद्को खेलकुद सम्बन्धमा नीति तर्जुमा गर्ने कार्यमा सहयोग गर्ने,
- (ग) परिषद्को बैठको निर्णय प्रमाणीकरण एवं कार्यान्वयन गर्ने, गराउने,
- (घ) परिषद्बाट स्वीकृत खेलकुद सम्बन्धी नीति, योजना र कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने, गराउने,
- (ङ) वार्षिक योजना, कार्यक्रम तथा बजेट तयार गरी परिषद् समक्ष पेश गर्ने,
- (च) वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी परिषद् समक्ष पेश गर्ने,

- (छ) मन्त्रालयको निर्देशन पालना गर्ने,
- (ज) खेलकुद सम्बन्धी जानकारी तथा प्रतिवेदन मन्त्रालयमा चौमासिक रूपमा पेश गर्ने,
- (झ) परिषद्ले तोकेको अन्य कार्य गर्ने, गराउने ।"

१२. विधेयकको दफा १२ पछि देहायको दफा १३ थप गरी त्यस पछिका दफाका क्रमहरू मिलाएको:

"१३.कार्य समिति: (१) परिषद्को काम कारबाहीमा सहयोग गर्न देहाय बमोजिमको एक कार्य समिति रहनेछ:

(क) परिषद्को सदस्य सचिव	-संयोजक
(ख) परिषद्को सदस्यहरूमध्येबाट अध्यक्षले मनोनित गरेको कम्तिमा एक जना महिला सहित दुई जना	-सदस्य
(ग) मन्त्रालयको खेलकुद महाशाखा प्रमुख	-सदस्य
(घ) परिषद्को कार्यालयको प्रशासन प्रमुख	-सचिव

(२) उपदफा (१) बमोजिमको समिति परिषद्प्रति उत्तरदायी हुनेछ ।

(३) उपदफा (१) को खण्ड (ख) बमोजिमको सदस्यको पदावधि परिषद्मा कायम रहेसम्मका लागि हुनेछ ।

(४) उपदफा (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि उपदफा (१) को खण्ड (ख) बमोजिमको सदस्य विना सूचना समितिको तीन वटा बैठकमा लगातार अनुपस्थित भएमा वा कार्य समितिको कायममा समय दिन वा प्रभावकारी भूमिका निर्वाह गर्न नसकेमा अध्यक्षले जुन सुकै बखत निज सदस्यलाई हटाई परिषद्को अन्य सदस्यहरूमध्येबाट उपदफा (१) बमोजिमको सदस्यमा मानोनय गर्न सक्नेछ ।

तर पदबाट हटाउनु अघि त्यस्तो सदस्यलाई सफाईको उचित मौका दिनुपर्नेछ ।

(५) उपदफा (१) बमोजिम समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार तोकेबमोजिम हुनेछ ।

(६) उपदफा (१) बमोजिमको समितिको बैठकको लागि गणपूरक संख्या कूल सदस्यको एकाउन्न प्रतिशत सदस्य उपस्थितिलाई मानिनेछ ।

(७) उपदफा (१) बमोजिमको समितिको बैठकको निर्णय गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था तोके बमोजिम हुनेछ र बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि कार्यसमितिले आफै निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।"

१३. विधेयकको दफा क्रम मिलान पछि कायम भएको दफा १४ को सट्टा देहायको दफा १४ राखी त्यस पछि दफा १५, १६, १७, १८, १९, २० र २१ थप गरिएको । त्यसपछिका दफाहरूको क्रम मिलान गरिएको:

"१४.खेलकुद विकास समिति: (१) खेलकुदको विकास, विस्तार र प्रवर्द्धनका लागि परिषद्को मातहतमा मधेश प्रदेशको प्रत्येक जिल्लामा जिल्ला खेलकुद विकास समिति गठन हुनेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम गठन हुने समितिमा देहाय बमोजिमका अध्यक्ष र सदस्यहरू रहनेछ:

- (क) खेलकुदको क्षेत्रमा उल्लेखनीय योगदान गरेका सम्बन्धित जिल्लाका व्यक्ति मध्येबाट परिषद्द्वारा मनोनित एक जना -अध्यक्ष
- (ख) समितिमा आवद्ध भएका संघ संस्थाको प्रतिनिधित्व हुने गरी कमिमा दुई जना महिला सहित परिषद्द्वारा मनोनित पाँच जना (सम्बन्धित जिल्ला) -सदस्य
- (ग) सम्बन्धित जिल्ला प्रहरी कार्यालयको अधिकृत स्तरको प्रतिनिधि -सदस्य
- (घ) जिल्ला प्रशासन कार्यालयले तोकेको अधिकृत स्तरको कर्मचारी -सदस्य
- (ङ) जिल्ला स्तरमा खेलकुदको क्षेत्रमा प्रशिक्षण वा व्यवस्थापन गर्ने एक जना महिला सहित दुई जना -सदस्य
- (च) समितिको प्रशासकीय एवम व्यवस्थापन समेतको कार्य गर्न परिषद्बाट तोकिएको प्रशासकीय अधिकृत - सदस्य सचिव
- (३) स्थानीय कानून अनुसार स्थानीय तहमा स्थानीय खेलकुद विकास समिति रहनेछ।
- (४) उपदफा (१) बमोजिमको जिल्ला खेलकुद विकास समितिले स्थानीय खेलकुद विकास समितिसँग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गर्नेछ।

(५) जिल्ला खेलकुद विकास समितिले स्थानीय र जिल्ला तहमा भइरहेको खेलकुद सम्बन्धी प्रतिवेदन चौमासिक रूपमा परिषदमा पेश गर्नुपर्नेछ।

१५. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार: समितिको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:

- (क) वार्षिक योजना, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गरी स्वीकृतिका लागि परिषद्मा पेश गर्ने,
- (ख) परिषद्ले स्वीकृत गरेको योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने,
- (ग) जिल्लास्तरको खेलकुद प्रतियोगिता आयोजना गर्ने,
- (घ) स्थानीय तहमा खेलकुदको सञ्चालन तथा पूर्वाधार विकासका लागि परिषद्संग समन्वय गरी स्थानीय तहलाई आवश्यक सहयोग गर्ने तथा सुझाव दिने,
- (ङ) खेलकुद क्षेत्रको विकासका लागि निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गर्ने,
- (च) खेलकुदको सञ्चालन तथा विकासका लागि परिषद्लाई सुझाव दिने,
- (छ) खेलकुद पूर्वाधार विकासका लागि परिषद्लाई सिफारिस गर्ने,
- (ज) प्रतिभावान खेलाडीको पहिचान, क्षमता विकास तथा प्रोत्साहन गर्ने,
- (झ) खेलकुद क्षेत्रको विकासका लागि तोकिए बमोजिमका अन्य काम गर्ने ।

१६.समितिको बैठक: (१) अध्यक्षको निर्देशन अनुसार प्रशासकीय अधिकृतले समितिको बैठक बोलाउनेछ ।

तर बैठकको सूचना सामान्यतयास् बैठक भन्दा कम्तीमा तीन दिन अघि सदस्यहरूलाई दिनुपर्नेछ ।

(२) समितिको बैठकको अध्यक्षता अध्यक्षले गर्नेछ र निजको अनुपस्थितिमा वरिष्ठ सदस्यले बैठकको अध्यक्षता गर्नु पर्नेछ ।

(३) समितिको कूल सदस्य संख्याको एकाउन्न प्रतिशत सदस्यहरू उपस्थित भएमा बैठकको लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।

(४) समितिको बैठक वर्षमा कम्तीमा चार पटक बस्नु पर्नेछ ।

तर समितिका एक तिहाई सदस्यले बैठक बोलाउन अध्यक्ष समक्ष लिखित अनुरोध गरेमा सात दिनभित्र समितिको बैठक बोलाउनु पर्नेछ ।

(५) बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनपाउनेछ ।

(६) प्रशासकीय अधिकृतले बैठकको निर्णय प्रमाणित गरी निर्णय पुस्तिकामा राख्नु पर्नेछ ।

(७) यस दफामा लेखिएदेखि बाहेक बैठकसम्बन्धी अन्य कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ ।

१७.समिति सदस्यको पदावधि: (१) समितिको मनोनित सदस्यको पदावधि चार वर्ष हुनेछ । सो पदावधि समाप्त भएमा बढिमा एक वर्षको लागि थप गरिनेछ ।

(२) पदावधि समाप्त नहुँदै समितिका कुनै सदस्यको पद रिक्त हुन आएमा बाँकी पदावधिको लागि पदपूर्ति गर्नु पर्नेछ ।

(३) कुनै सदस्यले पदबाट राजीनामा गरेमा निज आफ्नो पदबाट मुक्त भएको मानिनेछ ।

(४) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि समितिका कुनै सदस्यले इमान्दारी पूर्वक आफ्नो कर्तव्यपालन गरेको छैन भन्ने लागेमा समितिका दुईतिहाइ सदस्यले सिफारिस गरेमा बहुमतको निर्णयले त्यस्तो सदस्यलाई जुनसुकै बखत पदबाट हटाउन सक्नेछ ।

तर पदबाट हटाउनु अघि त्यस्तो सदस्यलाई सफाईको उचित मौका दिनुपर्नेछ ।

१८.समिति सदस्यको अयोग्यता: देहायको अवस्था भएमा कुनै व्यक्ति समितिको सदस्यमा मनोनित हुन वा बहाल रहन सक्ने छैन :

(क) गैर नेपाली नागरिक भएमा,

(ख) भ्रष्टाचार वा नैतिक पतन देखिने फौजदारी मुद्दाको आरोपमा अदालतबाट कसूरदार ठहरी सजाय पाएको भएमा,

(ग) मनोनयन हुने वा बहाल रहेको समयमा मानसिक सन्तुलन गुमेको प्रमाणित भएमा,

(घ) पदेन सदस्य बाहेक अन्य सदस्य एक्काइस वर्ष पूरा नभएमा ।

१९.समितिको सदस्यता समाप्ति: देहायको अवस्थामा समितिको सदस्यता समाप्त भएको मानिनेछ:

(क) दफा १८ बमोजिम सदस्यमा बहाल रहन अयोग्य भएमा,

(ख) निजले दिएको राजीनामा दिई स्वीकृत भएमा,

(ग) निजको मृत्यु भएमा,

(घ) विना सूचना लगातार तीन पटक भन्दा बढी परिषद्को नियमित बैठकमा अनुपस्थित भएमा

।

२०.समितिको अध्यक्षको काम कर्तव्य र अधिकार: जिल्ला खेलकुद विकास समितिका अध्यक्षको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) परिषद्को निर्देशन कार्यान्वयन गर्ने गराउने,

(ख) जिल्ला तथा अन्तरस्थानीय तहमा खेलकुद प्रतियोगिता आयोजना तथा सहभागिताका लागि समन्वय लगायत अन्य आवश्यक कार्य गर्ने गराउने,

(ग) तोकिए बमोजिमको अन्य कार्यहरू गर्ने गराउने ।

२१.प्रशासकीय अधिकृतको काम, कर्तव्य र अधिकार: प्रशासकीय अधिकृतको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :

(क) अध्यक्षबाट समितिमा पेश हुने प्रस्तावहरू तयार गर्ने, गराउने,

(ख) समितिबाट भएका निर्णयहरू कार्यान्वयन गर्ने, गराउने,

(ग) समितिको अनुमानित वार्षिक आय व्यय (बजेट) र कार्यक्रम तयार गरी समिति समक्ष पेश गर्ने,

(घ) समितिको कोष परिचालन, सम्पत्तिको व्यवस्थापन, संरक्षण र संचालन सम्बन्धी आवश्यक कार्य गर्ने, गराउने,

(ङ) समितिका कर्मचारीहरूको प्रशासनिक प्रमुख भई नियमानुसार कार्य गर्ने,

(च) समितिले तोके बमोजिम अन्य कार्यहरू गर्ने ।

(२) यस दफा बमोजिम प्रशासकीय अधिकृतले आफ्नो अधिकार र कर्तव्यको प्रयोग गर्दा समितिका अध्यक्षको सामान्य निर्देशनमा रही निर्देशनमा रही गर्नु पर्नेछ ।"

१४. विधेयकको दफा क्रम मिलान पछि कायम हुन आएको दफा २२ को देहायक दफा २२ राख्ने:

"२२. खेलकुद सम्बन्धी संस्थाको दर्ता र नविकरण:(१) खेलकुद सम्बन्धी क्रियाकलाप आयोजना गर्ने जिल्ला र प्रदेश खेल संघको दर्ता परिषद्मा हुनेछ ।

(२) यस अघि अन्य निकायमा दर्ता भई अद्यावधिक रहेका खेलकुद सम्बन्धी संघमायस ऐन बमोजिम दर्ता भएको मानिनेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिमको दर्ता भएको संस्थाले एकवर्षभित्र सम्पूर्ण विवरण पेश गर्नुपर्नेछ ।

(४) संघ संस्था दर्ता बापतको तोकिए बमोजिमको शुल्क लिनु पर्ने छ ।

(५) संघ संस्थाको नविकरण प्रत्येक आर्थिक वर्षभित्र तोकिएको शुल्क बुझाई गर्नु पर्नेछ ।

तर तोकिएको समयमा नविकरण नगरेमा तोकिए बमोजिमको जरिवाना तिरी नविकरण गर्न सकिनेछ ।"

१५. विधेयकको दफा क्रम मिलान पछि कायम हुन आएको दफा २९ को देहायक दफा २९ राख्ने:

"२९. परिषद्को कोष: (१) परिषद्को आफ्नो एउटा छुट्टै कोष हुनेछ र सो कोषमा देहायको रकम रहनेछ:

(क) नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त रकम,

(ख) खेलकुद पूर्वाधार उपयोग गर्न दिए बापतको शुल्क,

(ग) खेलकुद सम्बन्धी प्रशिक्षण प्रदान गरे बापतको शुल्क,

(घ) खेलकुद प्रदर्शन गरी आर्जन भएको रकम,

(ङ) कुनै व्यक्ति वा संस्थाले चन्दा वा सहायता स्वरूप प्रदान गरेको रकम,

(च) प्रचलित कानून बमोजिम अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्था, विदेशी सरकार वा एजेन्सीबाट प्राप्त रकम,

(छ) संघसंस्था दर्ता तथा नविकरण बापत प्राप्त शुल्क

(ज) परिषद् र समितिको चल अचल सम्पति प्रयोगबाट प्राप्त आय

(झ) अन्य कुनै स्रोतबाट प्राप्त रकम,

(२) परिषद्को नामबाट गरिने सबै खर्च कोषबाट व्यहोरिनेछ ।

(३) परिषद्को कोषमा रहने रकम "क" वर्गको वाणिज्य बैंकमा खाता खोली जम्मा गर्नेछ

।

(४) परिषद्को खाता सञ्चालन तोकिए बमोजिम हुनेछ ।"

१६. विधेयकको दफा क्रम मिलान पछि कायम हुन आएको दफा ३१ को देहायक दफा ३१ राख्ने:

"३१. सम्झौता गर्दा नेपाल सरकारको स्वीकृति लिनु पर्ने: परिषद्ले आफ्नो कार्य सञ्चालनको सिलसिलामा विदेशी सरकार वा अन्तर्राष्ट्रिय साझेदार वा विदेशी संघसंस्था वा विदेशी व्यक्तिसँग सम्झौता गर्दा प्रदेश सरकार मार्फत नेपाल सरकारको स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।"

१७. विधेयकको दफा क्रम मिलान पछि कायम भएको दफा ३६, ३७, ३८, ३९, ४०, ४१, ४२, ४३ र ४४ दफाहरूको सट्टा क्रमशः देहायको दफाहरू ३६, ३७, ३८, ३९, ४०, ४१, ४२, ४३ र ४४ राख्ने:

"३६. व्यावसायिक सुरक्षा: (१) तोकिए बमोजिमको वर्गीकरणको आधारमा खेलाडीको पारिश्रमिक, भत्ता वा अन्य सेवा सुविधा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

(२) प्रदेश सरकारको तर्फबाट खेल्ने खेलाडी खेलाडीको बीमा परिषद्ले गर्न सक्नेछ ।

३७. सजाय र कारबाही:(१) परिषद्ले देहाय बमोजिमको कसूरमा देहाय बमोजिम सजाय गर्नेछ:-

(क) परिषद्ले तोकिए बमोजिमको निर्देशन पालना नगर्ने खेलकुद विकास समिति वा खेलकुद सम्बन्धी संघ संस्थालाई पहिलो पटक चेतावनी सहित पच्चीस हजार रुपैयाँ जरिवाना र सोही कसूर दोहोर्याएमा समिति वा संस्था खारेजी,

(ख) कुनै खेलाडी वा खेलाडीको समूह वा प्रशिक्षक वा व्यवस्थापक वा रेफ्रीले खेलको प्रतिस्पर्धाबाट आउने स्वभाविक परिणामलाई प्रतिफल हुने गरी मिलोमतोमा वा प्रलोभनमा परी खेल खेले वा खेलाएमा:-

(१) प्रदेशस्तरको खेलकुद प्रतियोगिताको हकमा पच्चीस हजार रुपैयाँ जरिवाना र एक वर्षसम्म सोही स्तरको खेलबाट प्रतिबन्ध,

(२) राष्ट्रियस्तरको खेलकुद प्रतियोगिताको हकमा पचास हजार रुपैयाँ जरिवाना र दुई वर्षसम्म सोही स्तरको खेलबाट प्रतिबन्ध ।

(३) अन्तर्राष्ट्रियस्तरको खेलकुद प्रतियोगिताको हकमा एक लाख रुपैयाँ जरिवाना र तीन वर्षसम्म सोही स्तरको खेलबाट प्रतिबन्ध ।

३८. प्रशिक्षण प्रतिष्ठान सम्बन्धी व्यवस्था: (१) प्रदेश सरकारले खेलकुदको विकासका लागि प्रदेश खेलकुद विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान स्थापना गर्न सक्नेछ ।

(२) प्रदेश खेलकुद विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

३९. नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाउन सक्ने: यस ऐनको कार्यान्वयनका लागि प्रदेश सरकारले आवश्यकता अनुसार नियमावली, निर्देशिका, कार्यविधि तथा मापदण्ड बनाउन सक्नेछ ।

४०. प्रदेश सरकारसँग सम्पर्क:परिषद्ले प्रदेश सरकारसँग सम्पर्क राख्दा खेलकुद सम्बन्धी विषय हेर्ने मन्त्रालय मार्फत राख्नु पर्नेछ ।

४१. राष्ट्रिय खेलकुद परिषदसँग समन्वय: (१) परिषद्ले राष्ट्रिय खेलकुद परिषदसँग आवश्यक समन्वय तथा सहकार्य गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम समन्वय तथा सहकार्य गर्दा मन्त्रालयसँग पूर्व सहमति लिनुपर्नेछ ।

४२. नागरिकको कर्तव्य:खेल खेल्नु र खेलाउनु सबै नागरिकको कर्तव्य हुनेछ ।

४३. यस ऐन बमोजिम हुने:यस ऐनमा लेखिए जति यस ऐन बमोजिम र अन्यमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

४४. खारेजी र बचाउ: (१) "प्रदेश स्तरीय खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालनकार्यविधि,२०७८" खारेज गरिएको छ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम खारेज गरिएको कार्यविधि बमोजिम भए गरेका काम कारवाही यसै ऐन बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।"

(रूपा कुमारी यादव)

सभापती

महिला, बालबालिका तथा सामाजिक न्याय समिति